

Uchwała Nr XXXIX/249/2013
Rady Powiatu Lubańskiego
z dnia 11 kwietnia 2013 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2013 - 2018.

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1592, ze zm.) w związku z art. 35 a ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 ze zm.), po uzyskaniu opinii Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Lubaniu,

Rada Powiatu Lubańskiego
uchwala, co następuje:

§ 1

Rada Powiatu Lubańskiego przyjmuje Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2013-2018 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2

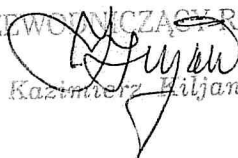
Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Lubańskiego.

§ 3

Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Lubaniu.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Kazimierz Kuljan

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIX/249/2013
Rady Powiatu Lubańskiego
z dnia ...*11 kwietnia 2013 roku*...

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2013-2018

LUBAŃ 2013

SPIS TREŚCI

	Strona
Wprowadzenie	3
I. Diagnoza problemu niepełnosprawności na terenie powiatu lubańskiego	4
a) Charakterystyka środowiska osób niepełnosprawnych w powiecie lubańskim.	4
b) Przyczyny niepełnosprawności– analiza danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu.	5
c) Stan i struktura bezrobocia osób niepełnosprawnych.	7
d) Infrastruktura pomocy społecznej.	10
II. Obszary działania programu.	13
1. Obszar I - Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.	13
2. Obszar II - Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych	19
3. Obszar III – Przestrzeganie Praw Osób Niepełnosprawnych	24
III. Monitorowanie.	29
IV. Podsumowanie.	29

Wprowadzenie

Podstawą opracowania „Powiatowego Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2013 – 2018” jest art. 35a pkt. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 – tekst jednolity ze zm.), zgodnie z którym do zadań powiatu należy „opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”.

Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2013 – 2018 jest dokumentem służącym realizacji lokalnej polityki społecznej. Stanowi podstawę do opracowania i realizacji programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych i zyskania dodatkowych środków między innymi w ramach programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i programów realizowanych ze środków Unii Europejskiej.

Istotną część zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w powiecie lubańskim realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowy Urząd Pracy.

Jako główny cel przyjęto w „Programie...” wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych umożliwiających funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Realizacji tego celu mają służyć planowane działania na rzecz poprawy warunków funkcjonowania w życiu społecznym, w tym objęcie pomocą osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach planowanych działań duży nacisk zostanie położony na zadania kształtujące właściwe postawy społeczne wobec niepełnosprawności oraz przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Adresaci Programu:

Osoby niepełnosprawne, organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne i działające na ich rzecz, kadra pomocy społecznej, rodziny z osobą niepełnosprawną.

Źródła finansowania Programu:

1. Budżet własny powiatu
2. Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
3. Europejski Fundusz Społeczny,
4. inne.

I. Diagnoza problemu niepełnosprawności na terenie powiatu lubańskiego.

a) Charakterystyka środowiska osób niepełnosprawnych w powiecie lubańskim.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego uzyskanych na podstawie przeprowadzonego w 2002r. Narodowego Spisu Powszechnego, na dzień 20 maja 2002r. liczba osób niepełnosprawnych w województwie dolnośląskim wynosiła 419 827 tys., co stanowiło 14,44% ogółu jego ludności. W tym okresie na terenie powiatu lubańskiego liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 9 074 to jest 14% społeczeństwa powiatu lubańskiego. Zgodnie z klasyfikacją GUS zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne prawnie tj. takie które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
- osoby niepełnosprawne tylko biologicznie tj. takie, które nie posiadają, ale mają (odczuwają) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności

Tabela nr 1

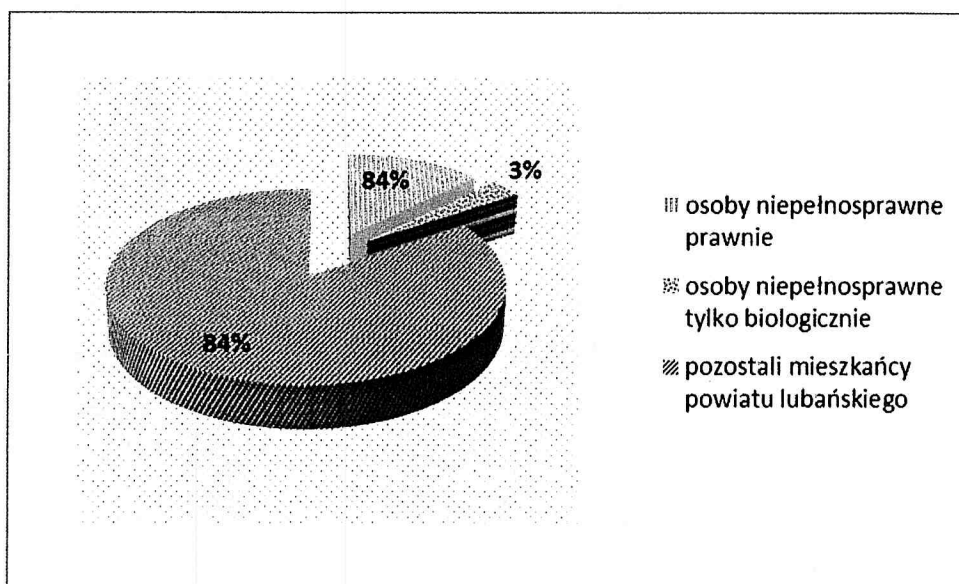
Osoby niepełnosprawne prawnie i biologicznie na terenie powiatu lubańskiego

mieszkańcy powiatu lubańskiego	liczba osób
osoby niepełnosprawne prawnie	7 304
osoby niepełnosprawne tylko biologicznie	1 770
pozostali mieszkańcy powiatu lubańskiego	48 774
razem mieszkańcy powiatu	57 848

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności 2002r.

Diagram nr 1

Osoby niepełnosprawne prawnie i biologicznie na terenie powiatu lubańskiego

W liczbie 57 848 osób zamieszkałych na terenie powiatu lubańskiego osoby niepełnosprawne prawnie stanowią 11%, a osoby tylko odczuwające ograniczenia zdrowotne 3 % grupy.

Tabela nr 2

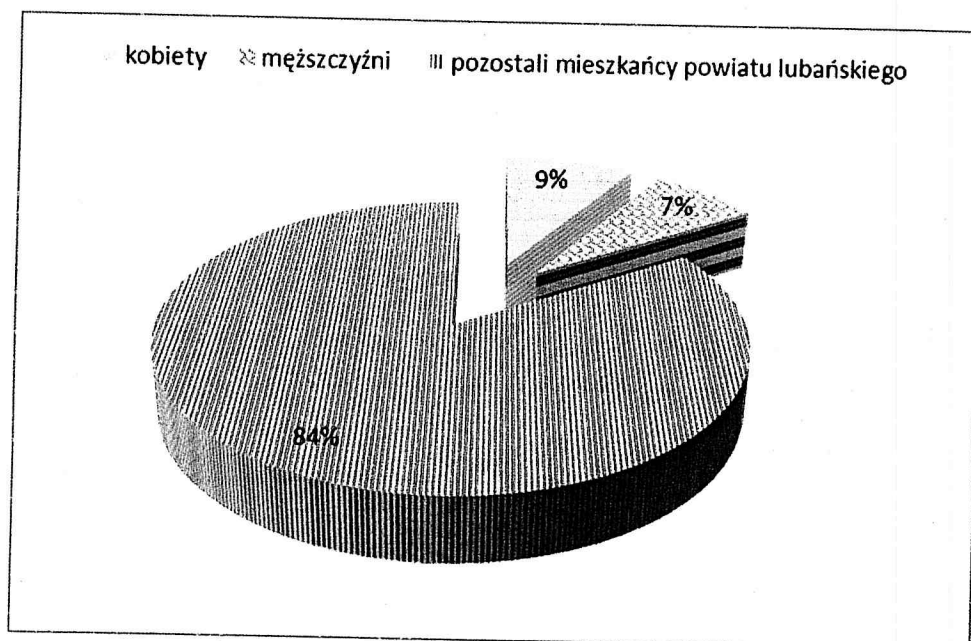
Liczba osób niepełnosprawnych z podziałem na płeć w powiecie lubańskim

mieszkańcy powiatu lubańskiego	liczba osób
kobiety	4 915
mężczyźni	4 159
pozostali mieszkańcy powiatu lubańskiego	48 774
razem osoby niepełnosprawne	9 074
razem mieszkańcy powiatu	57 848

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności 2002r.

Diagram nr 2

Liczba osób niepełnosprawnych z podziałem na płeć w powiecie lubańskim

W powiecie lubańskim w populacji osób niepełnosprawnych większość stanowią kobiety 27%. Mężczyźni stanowią 23% tej populacji.

b) Przyczyny niepełnosprawności– analiza danych powiatowego zespołu ds. Orzekania o niepełnosprawności.

Analizę statystyczną oparto na danych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu.

W 2011r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu wydał 1 341 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, w tym:

- 1141 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dla osób po 16 roku życia,
- 200 orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dla osób przed 16 rokiem życia.

Dla porównania w 2012r. wydano ogółem 1446 orzeczeń, czyli o 105 więcej niż w 2011r. w tym:

- 1224 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dla osób po 16 roku życia,
- 222 orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dla osób przed 16 rokiem życia.

Poniżej w sposób tabelaryczny przedstawiono ilość wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu w 2011 i w 2012 roku według stopnia oraz przyczyn niepełnosprawności dla osób powyżej 16 roku życia.

Tabela nr 3

Liczba wydanych orzeczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia

L.P	przyczyna niepełnosprawności	2011				2012			
		stopnie niepełnosprawności			razem	stopnie niepełnosprawności			razem
		znaczny	umiarkowany	lekki		znaczny	umiarkowany	lekki	
1	upośledzenie umysłowe	9	23	9	41	15	27	1	43
2	choroby psychiczne	57	56	13	126	74	82	14	170
3	zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	5	9	67	81	3	11	60	74
4	choroby narządu wzroku	11	23	15	49	14	24	22	60
5	schorzenia narządu ruchu	51	120	102	273	75	126	99	300
6	epilepsja	0	9	6	15	0	8	14	22
7	choroby układu oddechowego i krążenia	77	67	87	231	95	87	52	234
8	choroby układu pokarmowego	29	14	6	49	18	11	3	32
9	choroby układu moczowo-płciowego	31	47	6	84	46	21	6	73
10	choroby neurologiczne	59	40	59	158	61	48	69	178
11	inne w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.	7	14	13	34	10	20	8	38
12	całościowe zaburzenia rozwojowe	0	0	0	0	0	0	0	0
razem		336	422	383	1141	411	465	348	1224

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu.

Jak wskazują liczby oraz powyżej zamieszczona tabela na przestrzeni dwóch ostatnich lat ilość wydawanych orzeczeń uległa zwiększeniu. Najwięcej orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia zarówno w 2011 jak i w 2012, zostało wydanych ze względu na dysfunkcje narządu ruchu, choroby układu oddechowego i krążenia, choroby neurologiczne oraz choroby psychiczne.

Wśród osób niepełnosprawnych na terenie powiatu lubańskiego, które legitymują się orzeczeniem wydanym przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności najwięcej jest ze stopniem umiarkowanym.

Poniższa tabela przedstawia ilość wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu w 2011 i 2012 roku orzeczeń według przyczyn niepełnosprawności osób przed 16 rokiem życia.

Tabela nr 4

Liczba wydanych orzeczeń dla osób niepełnosprawnych przed 16 rokiem życia

l.p.	przyczyna niepełnosprawności	2011	2012
1	upośledzenie umysłowe	16	8
2	choroby psychiczne	8	17
3	zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	17	18
4	choroby narządu wzroku	14	11
5	schorzenia narządu ruchu	25	21
6	epilepsja	9	5
7	choroby układu oddechowego i krążenia	78	93
8	choroby układu pokarmowego	3	8
9	choroby układu moczowo-płciowego	6	9
10	choroby neurologiczne	12	10
11	inne w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.	11	22
12	całościowe zaburzenia rozwojowe	1	0
razem		200	222

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Lubaniu.

Z pozyskanych danych wynika, iż u osób przed 16 rokiem życia, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał najwięcej orzeczeń ze względu na dysfunkcję układu oddechowego i krążenia oraz narządu ruchu i inne przyczyny niepełnosprawności.

c) Stan i struktura bezrobocia osób niepełnosprawnych.

Bezrobocie dotyka szczególnie osoby niepełnosprawne, które z racji swej niepełnosprawności, niskich kwalifikacji zawodowych i braku odpowiednich ofert pracy mają ograniczone możliwości na otrzymanie zatrudnienia.

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy ze statusem:

- osoby bezrobotnej - posiadającej aktualny orzeczoną stopień niepełnosprawności, niezatrudnionej i nie wykonującej innej pracy zarobkowej, zdolnej i gotowej do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, nie posiadającej uprawnień

do świadczeń rentowych lub zasiłku stałego na podstawie przepisów o pomocy społecznej,

- osoby poszukujące pracy - posiadające aktualny orzeczony stopień niepełnosprawności oraz posiadające przychód w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej bądź zasiłku stałego z ośrodka pomocy społecznej.

STRUKTURA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH WG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY I OKRESU POZOSTAWANIA W REJESTRACH BEZROBOTNYCH

1. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wg wieku (stan na 31.XII)

KATEGORIA		BEZROBOTNI			POSZUKUJĄCY PRACY		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
WIEK	DO 24 LAT	26	21	20	2	1	0
	25 - 34	47	37	41	13	11	9
	35 - 44	49	43	37	7	8	4
	45 - 54	144	119	104	24	17	12
	55 - 59	97	97	82	12	9	6
	60 - 64	20	31	28	6	3	4
OGÓŁEM BEZROBOTNI / POSZUKUJĄCY PRACY		383	348	312	64	49	35

2. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wg wykształcenia (stan na 31.XII)

KATEGORIA		BEZROBOTNI			POSZUKUJĄCY PRACY		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
WYKSZTAŁCENIE	WYŻSZE	6	8	11	5	6	2
	POLICEALNE I ŚREDNIE ZAWODOWE	71	72	66	7	9	8
	ŚREDNIE OGÓLNE	23	21	17	7	7	4
	ZASADNICZE ZAWODOWE	117	109	97	17	11	6
	GIMNAZJALNE I PONIŻEJ	166	138	121	28	16	15
OGÓŁEM BEZROBOTNI/ POSZUKUJĄCY PRACY		383	348	312	64	49	35

3. Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wg stażu pracy (stan na 31.XII)

KATEGORIA		BEZROBOTNI			POSZUKUJĄCY PRACY		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
STAŻ PRACY	BEZ STAŻU	37	32	29	15	13	5
	DO 1 ROKU	26	34	22	9	5	3
	OD 1 DO 5	49	44	44	13	11	9
	OD 5 DO 10	42	43	34	4	3	4

	OD 10 DO 20	112	94	94	10	8	9
	OD 20 DO 30	93	79	66	11	5	3
	30 LAT I WIĘCEJ	24	22	23	2	4	2
OGÓŁEM BEZROBOTNI/ POSZUKUJĄCY PRACY		383	348	312	64	49	35

4. Struktura osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wg okresów pozostawania bez pracy (stan na 31XII).

OKRES POZOSTAWANIA W REJESTRACH BEZROBOTNYCH	2010	2011	2012
DO 1 MIESIĄCA	32	37	15
OD 1 DO 3 MIESIĘCY	61	53	52
OD 3 DO 6 MIESIĘCY	49	37	31
OD 6 DO 12 MIESIĘCY	53	45	55
D 12 DO 24 MIESIĘCY	86	71	67
POWYŻEJ 24 MIESIĘCY	102	105	92
OGÓŁEM BEZROBOTNI	383	348	312

5. Struktura osób niepełnosprawnych według rodzaju schorzenia i stopnia niepełnosprawności

RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	BEZROBOTNI			POSZUKUJĄCY PRACY		
Upośledzenie umysłowe	8	7	7	4	1	1
Choroby psychiczne	22	16	12	6	11	3
Zaburzenie głosu, mowy, słuchu	22	21	21	6	4	4
Choroby wzroku	24	25	27	12	5	5
Upośledzenie narządu ruchu	121	110	106	10	9	7
Epilepsja	7	8	7	0	2	1
Układ oddechowy i krążenia	61	44	37	9	5	1
Układ pokarmowy	15	11	5	3	0	1
Układ. moczowo-płciowy	8	8	8	0	0	0
Choroby neurologiczne	63	61	52	9	8	7
Inne	32	37	30	5	4	5
Nieustalony	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM BEZROBOTNI/POSZUKUJACY PRACY	383	348	312	64	49	35
STOPIEŃ						
Znaczny	6	5	4	11	9	5
Umiarkowany	75	87	72	43	35	21
lekki	302	256	236	10	5	9
OGÓŁEM BEZROBOTNI/POSZUKUJACY PRACY	383	348	312	64	49	35

Cechy charakterystyczne dla grupy osób bezrobotnych niepełnosprawnych (31.XII.2012) :

- 38,8 % posiada wykształcenie gimnazjalne i poniżej,
- 9,3 % nie posiada żadnego stażu pracy,
- 41,3 % tej grupy stanowią kobiety,
- 16,7 % posiada prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- 51,0 % pozostaje w rejestrach bezrobotnych powyżej 12 miesięcy,
- 34,0 % posiada schorzenia związane z narządem ruchu a 16,6 % schorzenia neurologiczne,
- 75,6 % posiada lekki stopień niepełnosprawności.

d) Infrastruktura pomocy społecznej.

Na terenie powiatu lubańskiego funkcjonuje wiele instytucji pomocy społecznej i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, które podejmują działania mające na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności. Działania te realizowane są ze środków własnych, ze środków otrzymywanych od sponsorów jak i ze środków pozyskanych z różnych źródeł pozabudżetowych.

Podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych:

lp.	nazwa jednostki	adres
1	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu w tym: Dział Pomocy Specjalistycznej: poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne	ul. Przemysłowa 4, 59-800 Lubań
2	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	ul. Zawidowska 4b, 59-800 Lubań
3	Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu	ul. Lwówecka 10, 59-800 Lubań
4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Łużyckie Centrum Medyczne w Lubaniu	ul. Zawidowska 4, 59-800 Lubań
5	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lubaniu	ul. Władysława Łokietka 2, 59-800 Lubań
6	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Lubaniu	ul. Kopernika 1, 59-800 Lubań
7	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Lubaniu	ul. Zawidowska 4b, 59-800 Lubań
8	Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	ul. Mickiewicza 2, 59-800 Lubań
9	Ośrodki Pomocy Społecznej:	
	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Pl. Lompy 1, 59-800 Lubań
	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Dąbrowskiego 18, 59-800 Lubań
	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Poczтовая 10, 59-820 Leśna
	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Siekierczyn 271, 59-818 Siekierczyn
	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. 11 Listopada 35, 59-850 Świeradów Zdrój
	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Platerówka 19, 59-816 Platerówka
10	Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych m.in.	

Do warsztatów aktualnie uczęszcza 30 uczestników z terenu powiatu lubańskiego. Dla każdego uczestnika Rada Programowa opracowuje indywidualny program rehabilitacji i terapii. Warsztaty finansowane są przez PFRON oraz Powiat Lubański.

W Warsztatach prowadzone są zajęcia terapeutyczne w następujących pracowniach: artystycznej, rękodzielniczej, komputerowej, stolarsko-modelarskiej, gospodarstwa domowego i terapii zajęciowej. Ostatecznym celem rehabilitacji jest - integracja społeczna czyli maksymalne włączenie osób niepełnosprawnych w życie środowiska lokalnego.

II. Obszar działania Programu

1. Obszar I - Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

1.1 Tworzenie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

1.2 Integracja społeczna.

Zakres działania w obszarze I:

- 1) Przełamywanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej poprzez inspirowanie działań umożliwiających dostosowanie istniejącej infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 2) Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego na potrzeby osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- 3) Informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania ze środków PFRON w celu likwidacji barier architektonicznych, transportowych i w komunikowaniu się.
- 4) Podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i dostępie do edukacji, w tym pomoc w:
 - zakupie środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek powiatu, samorządów gminnych, organizacji pozarządowych,
 - zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego przez osobę niepełnosprawną samochodu,
 - zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
 - uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
 - zakupie urządzeń brajlowskich i lektorskich,
 - zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem oraz szkolenia w zakresie jego obsługi,
 - opłacie za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub w przedszkolu.
- 5) Podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- 6) Podejmowanie działań dotyczących zaopatrzenia w przedmioty techniczne, umożliwiające komunikowanie się z otoczeniem.
- 7) usamodzielnianie metodą treningu.
- 8) Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie osobom niepełnosprawnym możliwości uprawiania sportu i turystyki,
- 9) Popularyzacja osiągnięć artystycznych i sportowych osób niepełnosprawnych,
- 10) Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie integracji społecznej,

- 11) Podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach projektów realizowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
- 12) Organizowanie imprez, przeglądów artystycznych dla osób niepełnosprawnych i z ich udziałem.
- 13) Pobudzanie aktywności osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie udziału im w turnusach rehabilitacyjnych, wycieczkach.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego dostępu do obiektów użyteczności publicznej,
- 2) poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych,
- 3) ułatwienie osobom niepełnosprawnym korzystania ze środków transportu.
- 4) zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych pozostających w domu z powodu barier architektonicznych i komunikacyjnych.
- 5) wzrost ilości mieszkań pozbawionych barier, przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- 6) poszerzenie wiedzy osób niepełnosprawnych na temat dostępnych form pomocy.
- 7) utrwalenie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych w środowisku społecznym.
- 8) zwiększenie ilości imprez z udziałem osób niepełnosprawnych.
- 9) wzmocnienie poczucia własnej wartości wśród osób niepełnosprawnych

Realizatorzy zadania:

- 1) Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- 2) Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) Wydział Edukacji, Spraw Społecznych i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Lubaniu,
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu,
- 5) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Lubaniu.

Termin realizacji: lata 2013-2018

Celem rehabilitacji społecznej, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 – tekst jednolity ze zm.) jest umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Wzorem lat ubiegłych realizacja powyższych zadań będzie oparta przede wszystkim na dofinansowaniu z funduszu PFRON.

W ramach pozyskanych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych osoby niepełnosprawne będą mogły ubiegać się o dofinansowanie:

- uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.
- Osoby prawne i jednostki prowadzące działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się o dofinansowanie z funduszu PFRON organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Informacje o możliwości uzyskania dofinansowania a także procedury dotyczące ubiegania się o dofinansowanie zamieszczone będą na stronie BIP-u Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2010-2012

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej określone w art. 35a powyższej ustawy, realizuje **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu**. Powiat Lubański otrzymuje ogólną kwotę dofinansowania obliczoną na podstawie algorytmu. Podziału środków na poszczególne rodzaje zadań dokonuje Rada Powiatu Lubańskiego.

Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z dofinansowania PFRON oraz wysokość środków wydatkowanych na poszczególne zadania w latach 2010-2012 przedstawia się następująco:

ZADANIA Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH						
NAZWA ZADANIA	ROK 2010		ROK 2011		ROK 2012	
	liczba osób/umów	kwota (zł)	liczba osób/umów	kwota (zł)	liczba osób/umów	kwota (zł)
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	36	48 251,00	93	72 084,00	424	345 948,00
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	4 umowy	25 900,00	5 umów	9 475,00	5 umów	27 730,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	675	313 679,38	300	382 621,11	844	378 081,00
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej	2	14 822,73	zadanie nie było realizowane		1	7 000,00
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	8	54 981,47	21	68 903,35	87	243 712,00
razem	725	457 634,58	419	533 083,46	1 361	1 002 471,00

Z powyższych danych wynika, iż zainteresowanie osób niepełnosprawnych otrzymaniem dofinansowania z funduszu PFRON znacznie wzrosło w 2012r. dotyczy to przede wszystkim uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych oraz likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację wszystkich zadań z zakresu rehabilitacji społecznej czterokrotnie przekroczyła kwoty wydatkowane na ten cel w latach ubiegłych.

1. Realizacja projektu systemowego pn. „Promocja Integracji Społecznej przez PCPR w Lubaniu” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu powyższy projekt realizuje od 2008r. Celem ogólnym projektu jest rozwijanie form integracji społecznej i umożliwienie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz poprawa skuteczności funkcjonowania instytucji pomocy społecznej w powiecie lubańskim. Celem szczegółowym niniejszego projektu jest:

- poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez upowszechnianie form aktywnej integracji i pracy socjalnej,
- objęcie osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i niepełnosprawnych kontraktami socjalnymi zawierającymi instrumenty aktywnej

integracji w celu zwiększenia szans na rynku pracy oraz na rzecz integracji społecznej tych osób.

Rok 2010

W roku 2010 do projektu „Promocja Integracji Społecznej przez PCPR w Lubaniu” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego przystąpiło i zakwalifikowało się 25 osób niepełnosprawnych. W/w uczestników objęto umowami na zasadzie kontraktu socjalnego, w ramach którego zostały zrealizowane następujące instrumenty aktywnej integracji:

1. Instrument aktywizacji zawodowej – doradztwo zawodowe – skierowano 25 osób na konsultacje do doradcy zawodowego,
2. Instrument aktywizacji zdrowotnej – turnusy rehabilitacyjne, poradnictwo psychologiczne – skierowano 22 osoby na turnusy oraz 1 na konsultację do psychologa,
3. Instrument aktywizacji społecznej – warsztaty z zakresu rozwoju kompetencji społecznych – skierowano 25 osób na w/w warsztaty.
4. Instrument aktywizacji edukacyjnej – kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe – skierowano 8 osób.

Całkowita wartość projektu wyniosła 255 371,29 zł.

Rok 2011

W roku 2011 do projektu „Promocja Integracji Społecznej przez PCPR w Lubaniu” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego przystąpiło i zakwalifikowało się 21 osób niepełnosprawnych.

W/w uczestników objęto umowami na zasadzie kontraktu socjalnego, w ramach którego zostały zrealizowane następujące instrumenty aktywnej integracji:

1. Instrument aktywizacji zawodowej – zorganizowano grupowe poradnictwo zawodowe z elementami zajęć warsztatowych – skierowano 20 osób niepełnosprawnych
2. Instrument aktywizacji zdrowotnej – turnusy rehabilitacyjne, – skierowano 17 osób,
3. Instrument aktywizacji społecznej – warsztaty z zakresu rozwoju kompetencji społecznych – skierowano 20 osób na w/w warsztaty.
4. Instrument aktywizacji edukacyjnej – kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe – skierowano 14 osób niepełnosprawnych.

Całkowita wartość projektu wyniosła 275 701,18 zł.

Rok 2012

W 2012r. 22 uczestników projektu uczestniczyło w następujących grupowych i indywidualnych kursach i szkoleniach:

1. Instrument aktywizacji zawodowej – zorganizowano grupowe poradnictwo zawodowe z elementami zajęć warsztatowych – skierowano 21 osób niepełnosprawnych
2. Instrument aktywizacji zdrowotnej – turnusy rehabilitacyjne, – skierowano 22 osoby niepełnosprawne,
3. Instrument aktywizacji społecznej – warsztaty z zakresu rozwoju kompetencji społecznych – skierowano 22 osoby.
4. Instrument aktywizacji edukacyjnej – kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe – skierowano 8 osób niepełnosprawnych.

Całkowita wartość projektu wyniosła 607 166,43 zł.

Corocznie w ramach niniejszego Projektu odbywają się warsztaty z zakresu rozwoju kompetencji społecznych. Warsztaty obejmowały następujące zagadnienia:

- rozwój umiejętności komunikacyjnych,

- wzmocnienie poczucia własnej wartości,
- budowanie pozytywnej samooceny,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem,
- rozwoju umiejętności redukowania lęku społecznego i lęku przed dezaprobatą,
- rozwoju umiejętności analizowania sytuacji społecznych,
- nabycie umiejętności monitorowania własnych zachowań ekspresyjnych i umiejętności dopasowania ich do kontekstu sytuacyjnego
- rozwój i kształtowanie umiejętności obrony przed praktykami dyskryminacyjnymi.

Realizacja projektu systemowego pn. „Promocja Integracji Społecznej przez PCPR w Lubaniu”							
l.p	instrumenty aktywnej integracji	2010		2011		2012	
		liczba osób niepełnosprawnych	całkowita wartość projektu (w zł)	liczba osób niepełnosprawnych	całkowita wartość projektu	liczba osób niepełnosprawnych	całkowita wartość projektu
	ogółem liczba osób niepełnosprawnych w projekcie	25	255 371,29	21	275 701,18	22	607 166,43
1.	instrument aktywizacji zawodowej w tym:	25		20		21	
	doradztwo zawodowe	25		20		21	
2.	instrument aktywizacji zdrowotnej w tym:	23		17		22	
	turnusy rehabilitacyjne	22		17		22	
	poradnictwo psychologiczne	1		0		0	
3.	instrument aktywizacji społecznej w tym:	25		20		22	
	warsztaty z zakresu rozwoju kompetencji społecznych	25		20		22	
4.	instrument aktywizacji edukacyjnej w tym:	8		15		9	
	kurs masażu o profilu rozszerzonym I stopnia	1		0		0	
	kurs operatora wózków widłowych z egzaminem UDT	1		1		0	
	kurs komputerowy dla osób niewidomych	2		0		0	
	kurs prawa jazdy kat. C	1		0		0	
	kurs języka niemieckiego	1		0		0	
	kurs prawa jazdy kat. B	1		3			
	wizaż i stylizacja paznokci	0		0		1	
	kurs "kadry i płace"	1		0		0	
	certifikat kompetencji zawodowych	0		2		0	
	szkolenie - przedszkolanka	0		1		0	
	kurs - opiekun osoby starszej	0		2		0	
	kurs - przewóz osób i rzeczy	0		1		0	
	kurs - obsługa komputerów i obróbki zdjęć	0		4		0	
	kurs - sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera	0		1		0	
	wydawca magazynowy z obsługą komputera i kasy fiskalnej	0		0		4	
	hirudoterapia i hiduroterapia II stopnia	0		0		1	

kurs języka niemieckiego dla początkujących	0		0		3	
---	---	--	---	--	---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu.

2. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” finansowanego ze środków PFRON.

W 2012r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu realizowało pilotażowy program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków PFRON.

W ramach niniejszego programu o dofinansowanie ubiegały się dorosłe osoby niepełnosprawne oraz dzieci i młodzież niepełnosprawna. Celem głównym realizowanego programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym, i w dostępie do edukacji, poprzez likwidację barier transportowych, przygotowanie beneficjentów do pełnienia różnych ról społecznych, likwidacja bariery w poruszaniu się

Osoby niepełnosprawne w ramach niniejszego programu mogły się ubiegać o dofinansowanie w następujących obszarach wsparcia:

- obszar A – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- obszar B1 – pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem,
- obszar B2 – pomoc w zakupie urządzeń lektorskich,
- obszar B3 – pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich,
- obszar B4 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu komputerowego i oprogramowania lub urządzeń lektorskich albo brajlowskich,
- obszar C – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- obszar D – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- obszar E – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- obszar F – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach niniejszego programu ogółem z dofinansowania skorzystało 17 osób niepełnosprawnych.

Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały z dofinansowania PFRON w ramach programu „Aktywny Samorząd” oraz wysokość dofinansowania w poszczególnych obszarach:

obszary wsparcia programu "Aktywny Samorząd"	liczba osób	kwota dofinansowania
obszar A – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,	1	1 247,93
obszar B1 – pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem,	3	9 260,00
obszar B2 – pomoc w zakupie urządzeń lektorskich,	2	6 881,00
obszar B3 – pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich,	2	18 810,00
obszar B4 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu komputerowego i oprogramowania lub urządzeń lektorskich albo brajlowskich,	0	0,00
obszar C – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,	1	7 000,00

obszar D – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,	7	17 251,07
obszar E – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,	0	0,00
obszar F – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	1	600,00
razem	17	61 050,00

Inną formą rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych jest udział w Warsztatach Terapii Zajęciowej. Na terenie powiatu lubańskiego funkcjonuje 1 Warsztat Terapii Zajęciowej, który dysponuje 30 miejscami. Realizacja zadania zlecona została Towarzystwu Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Lubaniu. Warsztaty otrzymują dofinansowanie z funduszu PFRON. Wysokość dofinansowania określa Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Od 2010r. dofinansowanie działania WTZ kształtuje się na tym samym poziomie tj. **443 880 zł**.

2. Obszar II - Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

2.1 Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Zakres działania w obszarze II:

- 1) Popularyzowanie wśród osób niepełnosprawnych możliwości pozyskania środków PFRON, Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego na:
 - rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub wkładu do spółdzielni socjalnej,
 - tworzenie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
- 2) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie i dofinansowanie szkoleń zawodowych zgodnie z zainteresowaniami i możliwościami psychofizycznymi osób niepełnosprawnych,
- 3) Propagowanie oraz tworzenie programów aktywnego pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych
- 4) Realizacja programów celowych PFRON mających na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych.
- 5) Wypracowanie modelu współpracy wszystkich podmiotów zajmujących się rehabilitacją zawodową osób niepełnosprawnych.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Rozszerzenie oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych.
- 2) Zwiększenie liczby osób przeszkolonych,
- 3) Wzrost szans osób niepełnosprawnych na zatrudnienie zgodnie posiadanymi kwalifikacjami i predyspozycjami.
- 4) Zwiększenie liczby niepełnosprawnych korzystających z poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej, oraz szkoleń aktywnego poszukiwania pracy.
- 5) Zwiększenie liczby stanowisk pracy organizowanych przy udziale środków PFRON, FP, UE.
- 6) Podejmowanie działań w stosunku do osób niepełnosprawnych, które w sposób spójny i kompleksowy będą wspierać osoby niepełnosprawne w podejmowaniu zatrudnienia.

Realizatorzy zadania:

- 1) Starostwo Powiatowe w Lubaniu,
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu,
- 3) Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu,

- 4) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lubaniu,
- 5) Warsztaty Terapii Zajęciowej w Lubaniu,
- 6) Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- 7) Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 8) Ośrodki Pomocy Społecznej,
- 9) Środki masowego przekazu.

Termin realizacji: lata 2013-2018

Planowane działania na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych mają na celu zminimalizowanie skutków pozostawania bez pracy.

W latach 2013-2018 planuje się dalsze doskonalenie form pomocy w zakresie:

- doboru kierunków kształcenia do wymogów rynku pracy poprzez bieżące analizowanie zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych zawodach i specjalnościach,
- nabycia umiejętności poszukiwania pracy na lokalnym rynku pracy,
- podwyższania posiadanych kwalifikacji w ramach dalszej nauki i szkoleń,
- uruchamiania własnej działalności gospodarczej,

W ramach przyznanych środków finansowych – Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu będzie nadal realizował zadania związane z promocją zatrudnienia oraz wyrównywaniem szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy m. in. poprzez refundacje kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych odpowiednio do ich potrzeb i możliwości.

W ramach posiadanych środków Funduszu Pracy osoby z orzecznym stopniem niepełnosprawności będą mogły korzystać z miejsc pracy tworzonych w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych oraz wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej.

Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej w latach 2010-2012

Podejmowane działania przez PUP w zakresie aktywizacji zawodowej mające na celu wyeliminowanie lub ograniczenie barier utrudniających podjęcie pracy spowodowały, że liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepełnosprawnych w latach 2012 do 2010 uległa zmniejszeniu o 71 osób (bezrobotni) i 29 osób (poszukujący pracy).

Stosowane formy aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych mają charakter bezkosztowy - działania tzw. miękkie oraz charakter kosztowy związany z wydatkowaniem środków finansowych. Najlepsze efekty w zakresie przywracania osób niepełnosprawnych na rynek pracy daje połączenie obu rodzajów działań.

Rodzaje wsparcia dla osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy poprzedzającego zatrudnienie :

- **Poradnictwo zawodowe** - doradca zawodowy dokonuje oceny wymagań zawodowych i stanowisk pracy oraz możliwości zawodowych osób z różnym stopniem niepełnosprawności ich przydatności zawodowej w zależności rodzaju i stopnia niepełnosprawności mając na względzie zaplanowanie rozwoju zawodowego tych osób.
- **Informacja zawodowa** - doradca zawodowy udziela informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy, usługach i instrumentach rynku pracy, aktualnie realizowanych

programach i projektach, możliwości szkolenia, kształcenia oraz uzyskania kwalifikacji zawodowych.

- **Szkolenia aktywnego poszukiwania pracy w ramach Klubu pracy** - oraz zajęcia aktywizacyjne - celem jest doskonalenie umiejętności poruszania się po rynku pracy w zakresie identyfikacji mocnych stron, kompetencji oraz umiejętności zawodowych, poznania metod poszukiwania pracy i profesjonalnego przygotowania dokumentów aplikacyjnych.
- **Zajęcia w ramach Klubów Pracy** - są ukierunkowane na budowanie pozytywnego myślenia wzmocnienie wśród uczestników zajęć wiary we własne możliwości i umiejętności i samoakceptację.
- **Indywidualny Plan Działania** - to osobisty program poszukiwania pracy przygotowany przy współpracy osoby bezrobotnej i poszukującej pracy z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym, specjalistą do spraw szkoleń czy też liderem Klubu Pracy. IPD polega na ustaleniu z pozostającym bez pracy szeregu działań dostosowanych do jego sytuacji osobistej i lokalnego rynku pracy. Efektem podjętych działań jest zatrudnienie osoby, podjęcie przez nią działalności gospodarczej lub innej pracy zarobkowej. Osoba niepełnosprawna uczy się przełamywać swoje lęki i opory przed podjęciem aktywności zawodowej. Zadaniem doradcy zawodowego jest rozpoznanie zainteresowań i predyspozycji oraz określenie odpowiedniego rodzaju pracy dla niepełnosprawnego. W trakcie programu poszukuje się również kontaktów i współpracy z potencjalnymi pracodawcami. Efektem uczestnictwa w programie ma być przełamanie barier psychologicznych pracodawców związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych. Równocześnie program ma ułatwić jego uczestnikom skuteczne zaprezentowanie się ewentualnemu pracodawcy.
- **Staż** - nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy.
- **Szkolenie zawodowe** - pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy.

W latach 2010 - 2012 Powiatowy Urząd Pracy podejmował szereg działań mających na celu wyrównywanie szans zatrudniania i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

		BEZROBOTNI			POSZUKUJĄCY PRACY		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
Ogółem wszystkie rodzaje aktywizacji zawodowej		328	349	405	7	8	17
podjęcia pracy		149	152	124	0	3	13
	niesubsydiowanej	114	131	111	0	1	7
	w tym pracy sezonowej	8	8	5	0	0	0
	subsydiowanej	35	21	13	0	2	6
	prac interwencyjnych	2	3	1	0	0	0
	robót publicznych	8	3	3	0	0	0

		z tego	podjęcia działalności gospodarczej	6	6	4	0	0	0
			podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy	11	4	2	0	2	6
formy wsparcia wspomagające podjęcie pracy				72	86	143	0	1	1
z tego	rozpoczęcie szkolenia zawodowego			17	1	2	0	0	0
	rozpoczęcie stażu			39	32	30	3	3	3
	prace społecznie użyteczne			1	4	3	0	0	0
	poradnictwo zawodowe			50	75	109	4	1	0
	szkolenia aktywnego poszukiwania pracy			4	8	6	0	0	0
	zajęcia aktywizacyjne			7	17	18	0	1	1
	informacja zawodowa			16	17	38	0	0	0
	indywidualne plany działań			45	43	75	0	0	0

Rodzaje wsparcia osób niepełnosprawnych wg źródeł finansowania:

• **Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**

Rodzaj wsparcia	2010		2011		2012	
	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby
Zwrot pracodawcy kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej (miejsca utworzone)	202 000	7	139 587	4	137 280	4
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla osoby niepełnosprawnej	70 000	2	0	0	38 000	1
Staż dla osoby niepełnosprawnej poszukującej pracy	11 977	3	15 929	3	18 262	3
Razem	283 977	12	155 516	7	193 542	8

• **Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Funduszu Pracy w ramach projektu JUNIOR – Program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych**

Staże dla niepełnosprawnych bezrobotnych w tym:	2010		2011		2012	
	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby

(Fundusz Pracy) stypendium stażowe	31 615	6	43 989	10	36 702	5
(PFRON)						
świadczenie na rehabilitację zawodową	24 903	6	30 024	10	23 711	5
premie dla pracodawców						
premia dla doradcy zawodowego						
Razem	56 518	12	74 013	20	60 413	10

• Środki Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego
Kapitał Ludzki – Program „Aktywizacja bezrobotnych Drogowskaz”

Rodzaj wsparcia	2010		2011		2012	
	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby
Stáže dla niepełnosprawnych bezrobotnych	66 935	13	50 216	13	33 581	7
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla osoby bezrobotnej niepełnosprawnej	56 470	3	113 590	6	62 409	3
Razem	123 405	16	163 806	19	95 990	10

• Środki Funduszu Pracy

Rodzaj wsparcia	2010		2011		2012	
	osoby	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby	
Stáže dla niepełnosprawnych bezrobotnych	20	39 600*	9	132 120*	18	
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla osoby bezrobotnej niepełnosprawnej	1	0	0	0	0	
Roboty publiczne i prace interwencyjne dla osoby bezrobotnej	10	20 112	6	34 468	4	
Razem	31	59 712	15	166 588	22	

Wydatki na aktywizację zawodową wg źródeł finansowania - zestawienie zbiorcze

Źródło finansowania	2010		2011		2012	
	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby	Kwota zł	osoby
PFRON	308 880	18*	185 540	17*	217 253	13*
FP	229 650	37*	103 701	25*	203 290	27*
EFS	123 405	16	163 806	19	95 990	10
RAZEM	661 935	65	453 047	51	516 533	45

*w roku 2010 -6 osób , w roku 2011- 10 osób, w roku 2012 - 5 osób zostało objętych wsparciem jednocześnie środkami PFRON i FP

3. Obszar III – Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

3.1 Kształtowanie w społeczności lokalnej właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

3.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Zakres działania w obszarze III:

- 1) Podejmowanie działań wśród społeczności lokalnej w celu rozpowszechnienia informacji o problemach osób niepełnosprawnych.
- 2) Popularyzacja osiągnięć artystycznych i sportowych osób niepełnosprawnych.
- 3) Wdrażanie w szkołach programów wychowawczych mających na celu poznanie świata osób niepełnosprawnych, zmianę postaw, rozumienia i akceptację.
- 4) Aktualizacja stron internetowych poświęconych problematyce osób niepełnosprawnych (strona internetowa Powiatu Lubąńskiego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu, Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaniu).
- 5) Udostępnianie osobom niepełnosprawnym informacji o przysługujących im prawach, możliwości pozyskania dofinansowania ze środków PFRON, rodzaju ulg i uprawnień.
- 6) Tworzenie w miarę potrzeb oddziałów integracyjnych w szkołach publicznych każdego stopnia.
- 7) Przeciwdziałanie izolacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez organizowanie imprez integracyjnych na terenie szkoły i w środowisku lokalnym.
- 8) Organizowanie szkoleń dla kadry pedagogicznej mającej kontakt z dzieckiem niepełnosprawnym.
- 9) Zapewnienie opieki psychologicznej – pedagogicznej wszystkim dzieciom niepełnosprawnym od momentu stwierdzenia niepełnosprawności a rodzicom tych dzieci doradztwo w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.
- 10) Tworzenie warunków umożliwiających korzystanie z masowych placówek edukacyjnych poprzez likwidację barier architektonicznych- blisko miejsca zamieszkania.

Oczekiwane rezultaty:

- 1) Upowszechnienie wizerunku osób niepełnosprawnych jako pełnoprawnych członków społeczeństwa.
- 2) Uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby osób niepełnosprawnych.
- 3) Stworzenie sprawnego dostępu do informacji dla osób niepełnosprawnych.

- 4) Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w społeczeństwie poprzez podniesienie świadomości o przysługujących im prawach i obowiązkach.
- 5) Integracja niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z pełnosprawnymi uczniami.
- 6) Likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych uniemożliwiających dostęp do jednostek oświatowych,
- 7) Wzrost liczby dorosłych osób niepełnosprawnych podnoszących swoje kwalifikacje,
- 8) Podniesienie kwalifikacji kadry pedagogicznej w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi,
- 9) Ograniczenie nauczania indywidualnego na rzecz nauki w klasach integracyjnych,
- 10) Podniesienie wiedzy rodziców w zakresie pomocy niepełnosprawnemu dziecku.

Realizatorzy zadania:

- 1) Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- 2) Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) Wydział Edukacji, Spraw Społecznych i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Lubaniu,
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu,
- 5) Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu.
- 6) Pedagogzy szkolni.
- 7) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lubaniu,
- 8) Wydział Edukacji, Spraw Społecznych i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Lubaniu,
- 9) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lubaniu,
- 10) Powiatowe Centrum Edukacyjne w Lubaniu,
- 11) Kadra pedagogiczna.

Termin realizacji: lata 2013-2018

W omawianym okresie a także w latach ubiegłych podstawową płaszczyzną współpracy samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi będzie działająca przy Staroście Lubańskim Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych reprezentująca organizacje pozarządowe osób niepełnosprawnych i pracodawców. Wszystkie projekty działań na rzecz osób niepełnosprawnych będą opiniowane przez gremium reprezentujące osoby niepełnosprawne.

W omawianym obszarze działania ważną rolę będzie odgrywać współpraca z organizacjami pozarządowymi zrzeszającymi osoby niepełnosprawne oraz pracodawcami zatrudniającymi osoby niepełnosprawne, poprzez:

- kierowanie do osób niepełnosprawnych informacji o możliwościach otrzymania przez osoby niepełnosprawne pomocy świadczonej przez Powiatowy Urząd Pracy, samorząd powiatowy oraz o obowiązujących rozwiązaniach prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- bieżące aktualizowanie informacji zamieszczanych na stronie internetowej powiatu o działaniach podejmowanych przez samorząd powiatowy na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zestawienie ulg i uprawnień wynikających z posiadania stopnia niepełnosprawności:

1. Muzea

Prawo do zakupu ulgowych biletów w muzeach państwowych przysługuje wszystkim osobom niepełnosprawnym. Wprowadzenie ulg w opłatach jest obowiązkiem jedynie muzeów państwowych. Przepisy nie określają, jakiego rodzaju ma być to ulga i w jakiej wysokości. Najczęściej jest ona taka sama jak dla dzieci i młodzieży. Szczegółowe informacje na temat przysługującej ulgi można uzyskać w konkretnym muzeum.

Dokumentem potwierdzającym uprawnienie do skorzystania z ulgi w opłacie lub zwolnienia z opłaty za wstęp do muzeów jest legitymacja dokumentująca niepełnosprawność (stopień niepełnosprawności) lub legitymacja emeryta-rencisty.

Podstawa prawna:

§ 1 i § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich uprawnienia (Dz. U. z 2008r., numer 160, pozycja 994).

2. Paszport

Osoba niepełnosprawna (bez względu na stopień niepełnosprawności) ma prawo do 50% ulgi w opłacie za wydanie paszportu, tzn. osoba niepełnosprawna za wydanie paszportu zapłaci 70 zł. Dokumentem uprawniającym do skorzystania z ulgi jest każdy dokument potwierdzający niepełnosprawność.

Podstawa prawna:

- *art. 8 Ustawy o dokumentach paszportowych* (Dz. U. z 2006r., numer 143, pozycja 1027).
- *§ 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie opłat za wydanie dokumentu paszportowego oraz ich zwrotu* (Dz. U. z 2010r., numer 25, pozycja 126).

3. Podatek od czynności cywilnoprawnych

Osoby posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności są zwolnione z opłaty podatku od czynności cywilnoprawnych przy zakupie na własne potrzeby sprzętu rehabilitacyjnego, wózka inwalidzkiego, motocykla, motoroweru, samochodu osobowego. Dokonując takiego zakupu nie są zobowiązane do składania deklaracji podatkowej w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnej w urzędzie skarbowym.

Podstawa prawna:

art. 8 pkt 6 Ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2010r., Numer 101, pozycja 649).

4. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Przy rocznym rozliczeniu podatku dochodowego od osób fizycznych osoby posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności mogą odliczyć od dochodu niektóre wydatki na cele rehabilitacyjne oraz związane z ułatwieniem wykonywaniem czynności życiowych, które podlegają opodatkowaniu.

Należą do nich między innymi:

- wydatki związane z przystosowaniem pomieszczeń do potrzeb osoby niepełnosprawnej,
- wydatki związane z przystosowaniem do potrzeb osoby niepełnosprawnej samochodu osobowego,
- zakup sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznych potrzebnych w rehabilitacji lub niezbędnych w wykonywaniu czynności życiowych,
- zakup leków związanych z niepełnosprawnością,
- koszty pobytu na turnusie rehabilitacyjnym oraz w sanatorium.

Pełna lista wydatków podlegających odliczeniu znajduje się w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Nie można odliczać powyższych wydatków, jeśli sfinansowane były np. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych czy zakładowego funduszu rehabilitacji.

Podstawa prawna:

art. 26 ust. 1 pkt 6 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012r., Numer 361).

5. Ulgi w komunikacji miejskiej

Każde miasto/gmina może tworzyć własne przepisy, które określają uprawnienia osób niepełnosprawnych do ulgowych przejazdów środkami komunikacji miejskiej, czyli autobusami i tramwajami.

6. Ulgi w przejazdach PKS i PKP

Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności mają prawo do:

- 49% ulgi w pociągach osobowych i autobusach PKS w komunikacji zwykłej,
- 37% ulgi w pozostałych pociągach PKP i autobusach PKS

Podstawą do skorzystania z ulgi są:

- bilety jednorazowe oraz
- orzeczenie o niepełnosprawności lub legitymacja osoby niepełnosprawnej wraz z dowodem osobistym lub innym dokumentem potwierdzającym tożsamość osoby uprawnionej

Podstawa prawna:

- *§7 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002 r., numer 179, pozycja 1495, z późn. zm.),*
- *art. 4 Ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002r., numer 175, pozycja 1440, z późn.zm.).*

7. Abonament za radio i telewizję

Od opłat abonamentowych (za radio i telewizję) zwolnione są osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Dokumentami potwierdzającymi uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych są:

- orzeczenie o niepełnosprawności oraz
- oświadczenie o niepozostawaniu we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26 rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania zwolnienia.

Dokumenty te składa się na poczcie. Zwolnienie od opłaty następuje od początku miesiąca, następującego po miesiącu, w którym przedstawiono odpowiedni dokument i oświadczenie.

Podstawa prawna:

- *art. 4 ust. 1 i 3 Ustawy o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2005r., numer 85, pozycja 728, z późn. zm.).*
- *§1 Rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w sprawie rodzajów dokumentów oraz wzoru oświadczenia potwierdzających uprawnienia do zwolnień od opłat abonamentowych (Dz. U. z 2005r., numer 104, pozycja 879, z późn.zm., Dz. U. z 2006r., Numer 119, poz. 818).*

8. Ulgi pocztowe

Do ulg pocztowych mają prawo osoby:

- z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego,
- niewidome lub ociemniałe

Udogodnienia związane z usługami pocztowymi to m.in.: bezpłatne doręczanie listów, paczek i przekazów bezpośrednio do domu. Listonosz powinien również przyjąć od osoby niepełnosprawnej prawidłowo opłaconą przesyłkę, nie może to być przesyłka rejestrowana, a taką jest np. list polecony.

Obowiązek bezpłatnego dostarczania przesyłek określonego rodzaju do i od osoby niewidomej lub ociemniałej ma każdy operator pocztowy, a nie tylko Poczta Polska. Zapotrzebowanie na usługę zgłasza się w urzędzie pocztowym właściwym dla miejsca zamieszkania lub u listonosza obsługującego nasz rejon.

Podstawa prawna:

- *art. 30 i 56 Ustawy prawo pocztowe* (Dz. U. z 2008r., numer 189, pozycja 1159).

9. Uprawnienia osób niepełnosprawnych poruszających się samochodem

Osoby niepełnosprawne często mają znaczne problemy w poruszaniu się. W związku z tym przewidziano dla nich szereg specjalnych uprawnień związanych z poruszaniem się po drogach oraz parkowaniem. Osoby niepełnosprawne, o obniżonej sprawności ruchowej, mogą ubiegać się o wydanie karty parkingowej, potwierdzającej ich szczególne uprawnienia.

Karta parkingowa

Karta parkingowa to dokument międzynarodowy. Obowiązuje na terenie Polski i krajów Unii Europejskiej. Pamiętać jednak należy, że w każdym kraju przepisy prawa drogowego są różne i w związku z tym karta parkingowa daje różne uprawnienia.

Uprawnieni do otrzymania karty parkingowej

Po zmianie przepisów kartę parkingową mogą otrzymywać osoby niepełnosprawne tylko na podstawie orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności.

Karta parkingowa przysługuje niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o:

- niepełnosprawności
- stopniu niepełnosprawności
- wskazaniach do ulg i uprawnień

wraz ze wskazaniem spełnienia w punkcie 9 orzeczenia przesłanek określonych w art. 8 ust.1 Ustawy prawo o ruchu drogowym. W przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do lekkiego stopnia niepełnosprawności spełnienie tych przesłanek może zostać stwierdzone jedynie w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem R lub N. Kart parkingowych nie można już otrzymać na podstawie orzeczeń wydanych przez organy rentowe – ZUS, KRUS i MSWiA.

Opłata za wydanie karty parkingowej wynosi 25 zł.

Uprawnienia wynikające z posiadania karty parkingowej

Na terenie Polski karta parkingowa uprawnia do:

- parkowania na miejscach parkingowych wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych (tzw. kopertach),

- niestosowania się do następujących znaków drogowych, z zachowaniem szczególnej ostrożności:

B-1 zakaz ruchu w obu kierunkach

B-3 zakaz wjazdu pojazdów silnikowych z wyjątkiem motocykli jednośladowych

B-3a zakaz wjazdu autobusów

B-4 zakaz wjazdu motocykli

B-10 zakaz wjazdu motorowerów

B-35 zakaz postoju

B-37 zakaz postoju w dni nieparzyste

B-38 zakaz postoju w dni parzyste

B-39 strefa ograniczonego postoju

Kartę parkingową należy umieścić za przednią szybą samochodu, w miejscu widocznym umożliwiającym jej odczytanie.

Procedura ubiegania się o kartę parkingową

Karta parkingowa wydawana jest przez starostę. Wniosek o wydanie karty parkingowej stanowi załącznik do opracowania.

Aby otrzymać kartę parkingową, należy złożyć następujące dokumenty:

- kserokopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (należy mieć ze sobą oryginał do potwierdzenia),
- kserokopię dowodu osobistego,
- fotografię (3,5 x 4,5 cm),
- dowód uiszczenia opłaty za wydanie karty parkingowej w wysokości 25 zł.

Karta parkingowa daje uprawnienia wynikające z przepisów kodeksu drogowego, ale generalnie nie zwalnia z opłat za parkowanie (poza miejscami specjalnie wydzielonymi). Jednak każde miasto/gmina mogą tworzyć własne przepisy dające dodatkowe uprawnienia osobom niepełnosprawnym, w tym prawo do bezpłatnego parkowania w całym mieście.

III. Monitorowanie.

Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2013-2018 w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych będzie monitorowana poprzez roczne sprawozdania opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu. Natomiast realizacja programu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz poszczególnych elementów programu ujmowana będzie w sprawozdaniu rocznym opracowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu we współpracy z realizatorami programu.

4. Podsumowanie

Realizacja działań ujętych w Powiatowym Programie ułatwi drogę osobom niepełnosprawnym do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Podjęte działania umożliwią utworzenie grup wsparcia, zwiększenie dostępności środowiska, wzrost poziomu wykształcenia oraz podwyższenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Działania te wpłyną także na uwrażliwienie społeczeństwa na problemy osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2013- 2018 jest dokumentem otwartym, zatem z uwagi na zmieniającą się rzeczywistość może być zmieniany i aktualizowany w zależności od występujących potrzeb.

Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych wpisuje się w Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005-2013.

Program może stanowić bazę do powstawania projektów mających na celu realizację ujętych w nim zadań. Może też stanowić podstawę do pozyskiwania środków z PFRON i EFS.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Kazimierz Giljan